

BIJZONDEREZAKEN.NL

Zoek & vind alle zaken die bijzonder zijn!

Bijzonderzaken opgeven
 Particuliere & zakelijke advertenties opgeven via: maakuwadvententie.nl
 e-mail info@zadkinemedia.nl
 Telefoon 010 - 436 91 24

De brieven onder nummer kunt u sturen naar: Plein Endragt 11b
 3111 AR Schiedam onder vermelding van br.o.nrc. (nummer advertentie)

Contact

Relatiebemiddeling

GUN JEZELF NIEUW RELATIEGELUK

Valentijnsactie: gratis 3 maanden extra bemiddeling

Bel: 088-0221900 (alle regio's)

www.mens-en-relatie.nl

Hoogste slagspercentage met persoonlijke bemiddeling

PartnerSelect, op naar een nieuwe relatie!

Ruim 20 jaar ervaring in één op één bemiddeling op niveau. Doe de gratis kansanalyse op www.pselect.nl of bel 088-1997000 voor de mogelijkheden. 30 locaties, lid BVSK, erkend SinglesKeurmerk en Geschillencommissie.

DURF TE ZOEKEN, LIEFHEBBEN IS LEVEN.

Deskundige, persoonlijke coaching, landelijk actief. Voor een vrijblijvend, kosteloos informatief gesprek: 0246419018 INFO@HELLASMEETS.NL WWW.HELLASMEETS.NL

Onroerend goed

Huurwoningen gezocht voor Expats

WWW.HUISVERHURENEXPATS.NL

Landelijke dekking - Tel.088-7009988

Zaken & Transacties

CURSUS DAYTRADEN

Volledig praktijkgericht

475,- all in
 2e persoon half geld
 Boek met stappenplan
 Gratis handelsrobot

Rob Wessels heeft meer dan 20 jaar ervaring. Hij brengt de cursus met een dosis humor en een borrel.

ORIGINELE REACTIES CURSISTEN

■ **Opnieuw**
 Hou me strikt aan het plan. Zo heb ik gisteren opnieuw mooi kunnen profiteren van de koersschommelingen. Als ik zuiver naar mijn kassaldo kijk, heb ik gisteren zelfs de kaap van 150% winst bereikt.

■ **Vanachter**
 Prachtig dat de huidige techniek het toe staat live en actueel vanachter mijn eigen computer te handelen.

■ **Genomen**
 Als iemand een leraar zoekt die wilt, dan kan ik Rob Wessels aanbevelen. Ik heb een cursus bij hem genomen en hoe die man lesgeeft is heel bijzonder. Hij legt eerst uit hoe de markt werkt waarna hij gaat traden en gelijk wint.

Cursussen in Van der Valk hotels:
 Breukelen vrijdag 14 / 21 / 28 februari
 Breda maandag 2 maart / 6 april

ROBWESSELS.NL
 010 - 519 21 15

let op! U kunt snel veel winst boeken maar net zo snel veel verlies lijden

Plaats ook uw advertentie in onze rubriek Bijzondere Zaken. Dit is heel gemakkelijk, geef online op en betaal direct via iDEAL!

Ga naar **MAAKUWADVERTENTIE.NL**, geef je oproep vóór de deadline van desbetreffende editie op!

MAAKUWADVERTENTIE.NL

RIFFIJNSE PROTESTEN

‘Niet alleen in de Rif, in heel Marokko is onrust’

Nawal Benaissa heeft politiek asiel in Nederland gekregen. Ze is het symbool geworden van de protesten in het Rifgebied.

Door onze correspondent
Koen Greven

MADRID. Met gemengde gevoelens nam Nawal Benaissa zaterdagavond in Rotterdam de Bades Award – een prijs voor een beschermer van de Rif-fijnse cultuur - in ontvangst. De 37-jarige Benaissa is blij dat ze als politiek vluchteling in Nederland mag blijven; ze kreeg vorige week politiek asiel.

Maar de droom om vanuit Marokko haar eigen land te moderniseren, is voorlopig vervlogen. „Het is triest dat ik mijn land en mijn gezin achter me heb moeten laten”, vertelt Benaissa via de telefoon. „Dat maakt het een erg treurig verhaal.”

Nawal Benaissa is het gezicht van de protesten in het Marokkaanse Rifgebied. Drie jaar geleden was ze, samen met honderdduizenden Rif-fijnen, ervan overtuigd dat de Marokkaanse regering gedwongen kon worden te investeren in het noordelijke kustgebied, waar ze vandaan komt. Ze liep aanvankelijk anoniem mee in de vele demonstraties, waarbij betere sociale voorzieningen werden geëist. De autoriteiten lieten de vreedzame roep om scholen, een universiteit, een ziekenhuis en uitzicht op werk een tijd begaan.

Maar in mei 2017 kwam er met de arrestatie van volksleider Nasser Zafzafi een plotselinge ommekeer. Het verzet werd neergeslagen door ordetroepen. Honderden activisten, onder wie Benaissa, werden voor korte of lange tijd opgesloten. „Zeergecom-pliceerd”, zo betitelt Benaissa de huidige situatie. „Het gaat niet meer alleen slecht in de Rif. In heel Marokko is nu onrust.”

Zonder angst

Het leven van Benaissa is de voorbije jaren radicaal veranderd. Vanuit het niets werd ze als strijdbare huisvrouw naar voren geschoven als ‘het nieuwe symbool van de Rif’. Een rol die perfect bij haar paste. Zonder enige angst ontving Benaissa in de noordelijke kuststad Al Hoceima internationale journalisten aan wie ze de boodschap kon verkondigen. Zo maakte ze tijdens een vraaggesprek met NRC duidelijk dat ook ‘de vrouwen van de Rif’ een gezicht en een stem moesten krijgen. „Vrijwel al onze moeders zijn analfabeet. Mijn generatie is verder, maar studeren op een universiteit is er voor vrouwen hier niet bij. Scholing is van groot belang om verder te komen. Het zou mooi zijn als mijn kinderen een beter leven hebben, hier in de Rif en niet in Europa. Daar vechten we voor.”

Het liep anders. Uiteindelijk bleek Benaissa niet ‘de vrije vrouw’ die openlijk voor de toekomst van het Rifgebied kon opkomen. „Ik ben niet bang te worden opgepakt. Maar mijn man en mijn kinderen waarshuwen me wel als ik weer wat op Facebook post. ‘Pas nou op’, zeggen ze dan.”, stelde ze in 2017.



Nawal Benaissa kreeg zaterdag de Bades Award.

Nog geen twee jaar later ging Benaissa noodgedwongen met haar jongste zoon op de vlucht. Niet alleen volksleider Zafzafi was tot twintig jaar cel veroordeeld, maar ook talloze andere kopstukken kregen lange straffen opgelegd.

Ook Benaissa ontkwam niet aan vervolging. Ze kwam er met een voorwaardelijke celstraf van tien maanden voor onder meer het deelnemen aan verboden demonstraties nog genadig vanaf. Maar ze bleek in haar vrijheden beperkt. Toen ze vorig jaar naar een conferentie over de Rif in



Het is triest dat ik mijn land en mijn gezin achter me heb moeten laten

Nawal Benaissa activiste

Amsterdam wilde gaan, kwam ze Marokko niet uit. Daarop besloot ze zelf met haar jongste zoonthe van vijf het land via de Spaanse exclave Ceuta te ontvluchten. Een paar dagen later vroeg ze asiel aan in Ter Apel.

Benaissa kreeg in Nederland steun van Amnesty International, van verschillende Riffijnse Nederlanders en van Tweede Kamerleden en Europarlementariërs. Marokkanen komen in Nederland niet in aanmerking voor een verblijfsvergunning. Voor Benaissa is een uitzondering gemaakt.

INTERVIEW **EVA VRIEND** JOURNALIST EN AUTEUR

Ineens keken de vissersdorpen niet meer uit over de Zuiderzee

De Zuiderzeewerken gelden als een Nederlands succesverhaal. Maar niet voor de voormalige kustbewoners. Zij hadden juist het gevoel dat hun iets werd ontnomen, schrijft Eva Vriend in *Eens ging de zee hier tekeer*.

Door onze correspondent
Karel Smouter

Begin deze maand presenteerde opiniemaker Rutger Bregman het essay *Het water komt*. In deze ‘brief aan Nederland’ houdt hij Nederlanders een spiegel voor. Zijn boodschap: als we niet nú in actie komen, komt Nederland opnieuw onder water te staan, net als tijdens de Watersnoodramp in 1953.

Deze maandag presenteert journalist Eva Vriend haar boek *Eens ging de zee hier tekeer*, dat over de gevolgen van die andere grote watersnoodramp gaat - die van 1916. Toen kwamen onder meer grote delen van het kustgebied van de toenmalige Zuiderzee onder water te staan.

Na die ramp was de publieke opinie ineens rijp voor twee drastische ingrepen, die al door ingenieur Cornelis Lely waren voorzien: de bouw van de Afsluitdijk (‘gedicht’ in 1932) en de inpoldering, waardoor de provincie Flevoland ontstond.

Het zoute water werd eerst zilt,



Ze zagen me als zo’n arrogante schrijfster uit de Noordoostpolder

Eva Vriend journalist en auteur

toen brak en uiteindelijk zoet, en aan de Zuiderzeeverij, sinds eeuwen de broodwinning van de bevolking, kwam een einde. Aanvankelijk was er bij de bevolking veel weerstand tegen die plannen, vertelt Arie ter Beek, directeur van Museum Spakenburg. „Maar de bevolking kon uiteindelijk leven met het besluit, al had de geul tussen het oude en het nieuwe land wel een stuk breder gemogen.”

Tal van kustplaatsen werden zo van het water afgesloten. Vandaag de dag is Spakenburg een vissersdorp zonder vissers. Spakenburg deelt dit lot met plaatsen als Wieringen, Volendam en Urk, de andere dorpen die centraal staan in Vriend’s boek. Howel met name die laatste gemeenschap het vissen nog niet heeft opgegeven, veranderde het eiland Urk in een onderdeel van de Noordoostpolder.

In Museum Spakenburg licht Vriend haar werkwijze toe: „Ik heb jarenlang kopjes koffie gedronken om de verhalen van voormalige kustbewoners op te tekenen.”

‘Aversie tegen mij’

Vriend groeide zelf op in de Noordoostpolder en publiceerde in 2014 het boek *Het Nieuwe Land* over de geschiedenis van Flevoland. Het was tijdens de lezingen over dit boek in voormalige Zuiderzeegemeentes dat zij het idee voor haar nieuwe boek opdeed. „Ik merkte dat er een bijna fysiek soort aversie te-



Het vissersmonument in Urk – ter nagedachtenis aan verdronken Urker vissers – werd op 11 mei 1968 onthuld door toenmalig koningin Juliana.

gen mij bestond bij de bibliotheken, vrouwen groepen en historische genootschappen. Echt uitgesproken werd het meestal niet, maar het was gewoon tastbaar. Ze zagen me als zo’n arrogante schrijfster uit de Noordoostpolder die denkt dat de polder alleen maar het beste heeft gebracht.”

Maar, zo zegt Vriend, toegegeven: „Bij het beschrijven van de geschiedenis van Flevoland heb ik er nooit bij stilgestaan hoe het voor die gemeenschappen was om opeens tegen een nieuwe provincie te moeten aankijken.”

Perspectief van overwinnaars

De geschiedenis van Flevoland wordt vaak beschreven vanuit het perspectief van de overwinnaars. En dus kwamen Afsluitdijk en inpoldering samen met de Deltawerken in de 20ste eeuw symbool te staan voor hoe een klein volk de eeuwenlange strijd tegen het water wist te winnen dankzij innovatieve ingenieurs. Vriend: „In de 19de eeuw golden juist deze vissers als de oer-Nederlander. Tot na de Tweede Wereldoorlog werd eugenetisch onderzoek verricht naar de specifieke eigenschappen van deze mensen. Met name op de eilanden als Urk en Schokland, waar men eeuwenlang in relatieve isolatie leefde. En nu was er ineens een nieuw ideaaltpe: dat van de ingenieur, die met indrukwekkend materieel land uit water maakte.”

Op de inwoners van de voormalige

kustgemeentes maakten de baggerboten en gemalen ook wel indruk. Toch overheerste lange tijd het gevoel dat hun iets ontnomen werd. Dat gevoel contrasteert met de economische feiten: de gemeenschappen presteren boven het landelijke gemiddelde. Vriend: „De veerkracht van deze dorpen is indrukwekkend. Ook in de families die ik volgde, zag je hoe visserszonen als ondernemer grote internationale firma’s zijn begonnen. Innovatief zijn ze meestal niet, maar ze werken hard en voeren verstandig, behoudend financieel beleid. Sociologen spreken van ‘asynchrone modernisering’: in de Zuiderzeedorpen is men economisch vooruitstrevend, maar cultureel behoudend.”

Dat culturele conservatisme -

„Men is hier bijvoorbeeld meer op elkaar gericht dan op de buitenwereld” - moet volgens Vriend niet met bene-penheid worden verward. „Het is veel meer een trots soort weerstand. Het gevoel van: ‘Ze hebben ons onze status van dorp aan zee of eilanddorp al afgenomen, maar onze identiteit blijft van ons.’ Bij discussies over windmolenparken in het IJsselmeer zie je dat sentiment nadrukkelijk opspelen: ‘Niet ook nog ons laatste beetje uitzicht.’”

Mythe en realiteit

Die eigen cultuur die de havendorpen willen behouden, is volgens Vriend deels mythe en deels realiteit. „Waar de rest van het land het water zag als iets wat getemd moest worden, hadden de Zuiderzeegemeenschappen

een geheel andere verhouding tot het water. Vanaf hun twaalfde gingen jongens al het water op. Hun hele leven brachten ze soms door op zee. En niet alleen zichzelf en hun families leefden daarvan, er waren veel andere bedrij-fjes die de visserij ondersteunden.”

In een tijd waarin tot nieuwe Deltawerken wordt opgeroepen en waarin boeren en vissers door de overheid met ‘warme saneringen’ worden verleid tot stoppen of verandering, kan het volgens Vriend, zelf een boerendochter, geen kwaad een les te trekken uit de Zuiderzeegeschiedenis. „Bij boeren en vissers is hun werk diep verbonden met hun identiteit. Dat vraagt om een andere benadering. Het enige wat deze vissersfamilies kregen, was hulp bij de omscholing naar ander werk.” Pas in de jaren vijftig, toen de groep vissers gedecimeerd was, was er sprake van daadwerkelijke financiële compensatie, zegt Vriend.

De auteur hoopt dat bij toekomstige grote projecten meer rekening wordt gehouden met de gevoelens van overmeestering en verlies die dat met zich mee kan brengen. Minister Carola Schouten (Christen-Unie, Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) gaat ook over het IJsselmeer en de visserij. Zij geeft volgens Vriend het goede voorbeeld: „In al haar notities en documenten stelt ze dat de specifieke culturele identiteit van de kustdorpen moet worden gerespecteerd. Alleen zo krijg je ze mee.”

Kustgebied van de Zuiderzee in 1916 onder water



NRC 100220 / VM / Bron: Wikipedia, Rapport Rijkswaterstaat 1916